



Alver kommune

Årsmelding 2020



Innleiing

Den lovpålagte årsrapporteringa for Alver kommune i 2020 består av årsrekneskap med noter og årsmelding.

§ 14-7.Årsberetning

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide en årsberetning for kommunens eller fylkeskommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt eller fylkeskommunalt foretak.

Årsberetningene skal redegjøre for:

- a) Forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.

Årsberetningene skal avgis seinast 31. mars

Ansvarleg utgjevar:

Alver kommune, Rådmannen, 5914 Isdalstø

Tlf.: 56 37 50 00

postmottak@alver.kommune.no

www.alver.kommune.no

26. mars 2021

Ørjan Raknes Forthun
Rådmann

Janne Sund
Kommunalsjef Økonomi

Innhold

Budsjettvedtak for 2020	4
Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal	5
Rekneskapsresultat.....	5
Bevillingsoversikt drift §5 -4 (1A)	5
Rekneskapskjema § 5-6 økonomisk oversikt drift (regnskapsskjema 4)	6
Rekneskapskjema § 5-4 1B – drift, tenestemråda sine nettoutgifter.....	6
Tenestemråda – avviksoversyn	7
Avviksforklaring bevilgninger per sektor	8
Sektor 1 – Politisk styring.....	8
Sektor 2 – Administrativ styring, HR og Økonomi	8
Sektor 3 – Prosjekt	8
Sektor 4 – Samfunnsutvikling	8
Sektor 5 – Pleie og omsorg	9
Sektor 6 – Oppvekst.....	9
Sektor 7 – Teknisk forvaltning og drift.....	9
Nøkkeltal – økonomiske måltal 2020	11
Størrelse på disposisjonsfond	11
Netto renteberande gjeld	12
Netto driftsresultat	12
Netto driftsresultat – korrigert	12
Netto lånegjeld	13
Risikoeksponering.....	13
Kommunens økonomiske stilling – forhold som har økonomisk betydning for kommunen	15
Analyse hovudtal	16
Driftsinntekter	16
Driftsutgifter	16
Netto Finansutgifter.....	17
Investeringar (rekneskapskjema 5)	17
Etikk, likestilling og tiltak mot diskriminering.....	19
Internkontroll 2020	20
Organisasjonsnivå	20
Sektor samfunnsutvikling	20
Sektor helse og omsorg	21
Sektor oppvekst	21
Sektor teknisk forvaltning og drift	22

Budsjettvedtak for 2020

Verbalpunkt	Status per 1. tertial	Status per 2. tertial
Kommunestyret ønskjer ei sak, i samband med revidert budsjett, om kompensasjon for ubunden tid for pedagogar i kommunale barnehagar. Saka må omhandle konsekvensar, pedagogiske og økonomiske, og økonomiske konsekvensar for dei private barnehagane på sikt	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur samt Formannskapet har fått orientering i høve til dette verbalpunktet. Legg opp til rapportering på dette punktet i samband med tertialrapporteringa. Stipulert kostnad: 10 500 000 kr. pr. år inkl. tilskot til dei private bhg.	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur samt Formannskapet har fått orientering i høve til dette verbalpunktet. Legg opp til rapportering på dette punktet i samband med tertialrapporteringa. Stipulert kostnad: 10 500 000 kr. pr. år inkl. tilskot til dei private bhg.
Kommunestyret ber om at rådmannen ser på konsekvensar av økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehagar (pedagognorm/innbyggjarinitiativ).	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur samt Formannskapet har fått orientering i høve til dette verbalpunktet. Likebehandling er i denne saka forstått med at tilskot for 2020 blir rekna ut frå auke i pedagognorm og bemanningsnorm for 12 mnd i 2018, ikkje 5 mnd som er stoda i dag. Stipulert kostnad 14 100 000 kr.	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur samt Formannskapet har fått orientering i høve til dette verbalpunktet. Likebehandling er i denne saka forstått med at tilskot for 2020 blir rekna ut frå auke i pedagognorm og bemanningsnorm for 12 mnd i 2018, ikkje 5 mnd som er stoda i dag. Stipulert kostnad 14 100 000 kr.
Kommunestyret opprettheld normalt til ordinær undervisning i 2020 og vil arbeide vidare for å unngå kutta seinare i økonomiplanperioden.	Dette er tatt omsyn til i ressurstildeling til skulane for skuleåret 2020/21.	Dette er tatt omsyn til i ressurstildeling til skulane for skuleåret 2020/21.
Kommunestyret ber om at det blir sett i gang arbeid med ein mogleighetsstudie for området kring gamle Alversund skule, og ein mogleighetsstudie for området kring Meland ungdomsskule.	Det blir jobba med å førebu prosessen med mogleighetsstudiene for desse to områda. Plan for dette arbeidet blei lagt fram for formannskapet 30. april (Sak 50/20 melding/orientering).	
Kommunestyret ber om at det blir sett på finansieringa av elitekorpsa i kommunen med mål om likebehandling.	Det blir jobba med ei ny tilskotsordning for kultur og idrett, som skal gje meir føreseielege rammer. Ordninga blir lagt fram for utval for oppvekst, kunnskap og kultur (OKK) i juni, og blir vidare tatt opp i samband med økonomiplanen 2021 – 2024 til hausten. I 2020 er Alver sine to elitekorps innstilt med same tilskot.	
Kommunestyret forutset at auke i bemanning innanfor samfunnsutvikling og administrativ styring vert gjort innanfor eksisterande ramme. Kommunestyret forutset at nedtrekk generelt for samfunnsutvikling ikkje rammar ungdomsklubbtilbodet.	Det blir jobba med å handtere kostnad for auka bemanning på kr 1,5 mill innanfor den økonomiske ramma til sektor samfunnsutvikling. Dette vil kome i tillegg til dei vedtatte innsparingstiltaka for sektoren.	
Kommunestyret vil følgje med i utviklinga når det gjeld økonomien til kyrkjeleg fellesråd i 2020. Gjennom den kommunale representanten i kyrkjeleg fellesråd vil ein kome attende til drifta i revidert budsjett mai/ juni 2020 om nødvendig.	Den økonomiske stoda er ikkje endeleg avklart, men KF melder om krevjande budsjettsituasjon og svak likviditet. Alver kommune har forskuttert tilskot, straks KF har meldt om sine behov. Det vert å kome attende med oppdatert informasjon i tertialrapport 2/2020.	
Kommunestyret ber kyrkjeleg fellesråd utarbeide ein verdibevarande vedlikehaldsplan for kyrkjene i Alver.	KF har innhenta tilbod for å få laga ein forenkla vedlikehaldsplan for kyrkjebygga. Dei anslår kostnaden til å verte ca kr. 250 000. Dette er ikkje ein fullgod tilstandsrapport men slik dei vurderer det, godt nok til å lage ein plan for det mest naudsynte vedlikehaldet for dei første åra.	
Kommunestyret ønskjer ein god prosess for hall på Ostereidet med mål om bygging i økonomiplanperioden, der ein m.a. ser på alternativ plassering og ny utforming av hall som får ned kostnadane.	Det er ønske om ein fleirbrukshall på Ostereidet. Arbeidet avheng av områdeplan for Ostereidet. Prosjektet startar opp att hausten '20. Ein vil ha fokus på breiare medverknad og optimalisering av lokalisering og funksjonar.	

Tabellen viser verbalpunktene i kommunestyret sitt opprinnelege budsjettvedtak for 2020, og korleis rådmannen i rapporteringa til kommunestyret i rapporteringa for 1. og 2. tertial har svart og kommentert på desse punkta i budsjettvedtaket.

Økonomi, nøkkeltal og analyse hovudtal

Rekneskapsresultat

Netto driftsresultat for 2020 er 10,8 mill. kr, noko som utgjør 0,4% netto driftsresultat.

Frå og med 2014 har det tekniske berekningsutvalet for kommunal og fylkeskommunal økonomi rådd til at netto driftsresultat minst skal utgjera 1,75% av driftsinntektene.

Driftsrekneskapan for tenesteområda viser eit totalt mindreforbruk på 36 mill. kr. når vi tek omsyn til netto avsetningar (skjema 1a) i forhold til revidert budsjett 2020. Meir om dette under «tenesteområda – avviksoversyn med forklaring».

På dei sentrale postane (skjema 1A) er det 3 mill. kr høgare skatt/ ramme og eigedomsskatt enn budsjettet. Det er motteke 3,4 mill. kr mindre i utbytte enn budsjettet og netto renteinntekter/ utgifter er 5,6 mill. kr høgare enn budsjettet. Avdraga vart i 2020 13 mill. kr lågare enn budsjettet. Dette skuldast både lågare framdrift på investeringane i 2020, og at avdraga som var budsjettet i dei tre tidlegare kommunane i snitt var høgare enn det som kjem fram av minimumsberekinga. Det er lagt til grunn som ein budsjettforutsetning at Alver kommune skal nytte minimumsbereking på avdraga.

Bevilningsoversikt drift §5 -4 (1A)

Bevilningsoversikt - drift (regnskap) § 5-4	Rekneskap 2020	Reg.budsjett 2020	Oppr.budsjett 2020
1 Rammetilskudd	979 904 419	989 659 000	944 170 000
2 Inntekts- og formueskatt	779 976 929	768 750 000	786 430 000
3 Eiendomsskatt	143 953 867	142 411 000	142 411 000
4 Andre generelle driftsinntekter	80 547 369	80 150 000	73 450 000
5 Sum generelle driftsinntekter	1 984 382 584	1 980 970 000	1 946 461 000
6 Sum bevilgninger drift, netto	1 920 719 706	1 983 447 478	1 909 516 907
7 Avskrivninger	80 806 992	45 200 000	45 200 000
8 Sum netto driftsutgifter	2 001 526 698	2 028 647 478	1 954 716 907
9 Brutto driftsresultat	-17 144 115	-47 677 478	-8 255 907
10 Renteinntekter	16 227 418	15 500 000	19 460 000
11 Utbytter	20 712 138	24 150 000	24 150 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	6 905 372	-	-
13 Renteutgifter	34 379 650	32 430 000	49 646 000
14 Avdrag på lån	80 633 608	93 770 000	98 270 000
15 Netto finansutgifter	-71 168 330	-86 550 000	-104 306 000
16 Motpost avskrivninger	99 130 814	69 470 000	71 000 000
17 Netto driftsresultat	10 818 369	-64 757 478	-41 561 907
Disponering eller dekning av netto driftsresultat			
18 Overføring til investering	-17 799 474	-16 900 000	-6 900 000
19 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	15 453 974	-274 078	1 445 922
20 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-8 472 870	81 931 556	47 015 985
21 Dekning av tidligere års merforbruk		-	-
22 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-10 818 369	64 757 478	41 561 907
23 Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)		-	-

Rekneskapskjema § 5-6 økonomisk oversikt drift (regneskapskjema 4)

Rekneskapskjema 4 - økonomisk oversikt - drift	Rekneskap 2020	Reg. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020	Rekneskap 2019
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	979 904 419	989 659 000	944 170 000	
2 Inntekts- og formuesskatt	779 976 929	768 750 000	786 430 000	
3 Eiendomsskatt	143 953 867	142 411 000	142 411 000	
4 Andre skatteinntekter	-	-	-	
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	106 686 429	80 279 000	73 400 000	
6 Overføringer og tilskudd fra andre	399 379 760	199 019 628	188 801 978	
7 Brukerbetalinger	72 190 045	72 474 893	82 176 893	
8 Salgs- og leieinntekter	137 131 167	155 451 360	163 181 687	
9 Sum driftsinntekter	2 619 222 616	2 408 044 881	2 380 571 558	0
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	1 419 633 350	1 343 710 029	1 299 816 154	
11 Sosiale utgifter	326 915 834	339 403 406	340 645 865	
12 Kjøp av varer og tjenester	650 561 720	606 886 424	580 467 146	
13 Overføringer og tilskudd til andre	130 661 085	84 573 500	79 935 300	
14 Avskrivninger	99 130 814	69 470 000	71 000 000	
15 Sum driftsutgifter	2 626 902 803	2 444 043 359	2 371 864 465	0
16 Brutto driftsresultat	-7 680 187	-35 998 478	8 707 093	0
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	16 418 223	15 608 000	19 797 000	
18 Utbytter	20 712 138	24 150 000	24 150 000	
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	6 905 372	-	-	
20 Renteutgifter	44 034 383	44 217 000	66 946 000	
21 Avdrag på lån	80 633 608	93 770 000	98 270 000	
22 Netto finansutgifter	-80 632 258	-98 229 000	-121 269 000	-
23 Motpost avskrivninger	99 130 814	69 470 000	71 000 000	0
24 Netto driftsresultat	10 818 369	-64 757 478	-41 561 907	0
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	-17 799 474	-16 900 000	-6 900 000	
26 Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	15 453 974	-274 078	1 445 922	
27 Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-8 472 870	81 931 556	47 015 985	
28 Bruk av tidligere års mindreforbruk	-	-	-	
28 Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-	0
29 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-10 818 369	64 757 478	41 561 907	0
30 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

Rekneskapskjema § 5-4 1B – drift, tenesteområda sine nettoutgifter

Rekneskapskjema 1B - drift Tenesteområda sine netto utgifter	Rekneskap 2020	Reg. budsjett 2020	Oppr. Budsjett 2020	Rekneskap 2019
1 Politisk styring	45 159 176	45 001 803	37 321 803	0
2 Administrativ styring, HR og økonomi	92 219 956	118 663 999	118 127 880	0
3 Prosjekt	1 614 677	1 106 214	963 237	0
4 Samfunnsutvikling	91 598 150	94 909 675	87 308 762	0
5 Helse og omsorg	733 185 573	743 049 770	706 358 672	0
6 Oppvekst	803 938 776	825 945 304	813 029 158	0
7 Teknisk forvaltning og drift	153 003 399	154 770 713	146 407 395	0
Sum tenesteområda	1 920 719 706	1 983 447 478	1 909 516 907	0

Tenesteområda – avviksoversyn

Rekneskapskjema 1B - drift Tenesteområda sine netto utgifter	Rekneskap 2020	Reg. budsjett 2020	Avvik	Avvik i %
1 Politisk styring	45 159 176	45 001 803	157 373	0,3 %
2 Administrativ styring, HR og økonomi	92 219 956	118 663 999	-26 444 043	-22,3 %
3 Prosjekt	1 614 677	1 106 214	508 463	46,0 %
4 Samfunnsutvikling	91 598 150	94 909 675	-3 311 525	-3,5 %
5 Helse og omsorg	733 185 573	743 049 770	-9 864 197	-1,3 %
6 Oppvekst	803 938 776	825 945 304	-22 006 528	-2,7 %
7 Teknisk forvaltning og drift	153 003 399	154 770 713	-1 767 314	-1,1 %
Sum tenesteområda	1 920 719 706	1 983 447 478	-62 727 772	-3,2 %

Etter den nye kommunelova skal bruk/ avsetnader til disposisjonsfond kome fram av bevillingsoversikt drift etter § 5-4 og § 5-6 og ikkje av skjema 1B (bevillingar til sektorane). Netto avsetnader er ein viktig del av

avviksforklaringa på skjema 1B, og er ikkje eit reelt mindreforbruk. Vi har derfor utarbeidd skjema 1B korrigert for netto avsetningar for å vise det reelle mindreforbruket i 2020.

Skjema 1B	Regnskap 2020	Netto avsetninger (fra skjema 1A)	Korrigert regnskap 2020	Budsjett 2020 inkl endringer	Differanse regnskap korrigert for netto avsetninger og budsjett	Avvik i %
1 Politisk styring	45 159 176		45 159 176	45 001 803	157 373	0,4 %
2 Administrativ styring, HR og økonomi	92 219 956	16 825 274	109 045 230	118 663 999	-9 618 769	-8,1 %
3 Prosjekt	1 614 677		1 614 677	1 106 214	508 463	52,8 %
4 Samfunnsutvikling	91 598 150	-383 820	91 214 330	94 909 675	-3 695 345	-4,2 %
5 Helse og omsorg	733 185 573	5 298 809	738 484 382	743 049 770	-4 565 388	-0,6 %
6 Oppvekst	803 938 776	5 445 179	809 383 955	825 945 304	-16 561 349	-2,0 %
7 Teknisk forvaltning og drift	153 003 399	858 822	153 862 221	156 490 713	-2 628 492	-1,8 %
Totalt	1 920 719 706	28 044 264	1 948 763 970	1 985 167 478	-36 403 508	-1,9 %

Netto avsetningane per sektor består av:

Administrativ styring, HR og økonomi:

Det er mottatt midlar knytt til kommunesamanslåinga. Det er netto avsett 16,8 mill. kr til balansen i 2020, for å dekke utgifter til samanslåinga som kjem i 2021.

Samfunnsutvikling:

Netto avsetningar under samfunnsutvikling består av bruk av næringsfond (1,5 mill. kr), bruk av disposisjonsfond under kultur i samsvar med vedtak (2,6 mill. kr), avsetning tilskotsmidlar kultur, avsetning av tilskotsmidlar knytt til brannforebyggende og operativ avdeling (1,4 mill. kr) og avsetning fond sjølvkost feiing.

Helse og omsorg:

Netto avsetning til fond inneheld ubrukte koronamidlar for NAV 1,1 mill. kr, samt ubrukte tilskotsmidlar til ulike aktiviseringstiltak og vidaereutdanning.

Oppvekst:

Tilskotsmidlar frå Udir og Statsforvalteren som skal brukast og rapporterast på i 2021.

Teknisk forvaltning og drift:

Netto avsetning til fond for vatn og avløp utgjer 0,7 mill. kr, Viltfond auke 0,2 mill. kr.

Avviksforklaring bevilgninger per sektor

Det er totalt eit mindreforbruk på 36,5 mill. kr på drifta i 2020. Mindreforbruket på driftsbudsjettet skuldast delvis at pensjon totalt sett vart lågare

enn budsjettert. Avvika knytt til pensjon fordeler seg slik på dei ulike sektorane:

Sektor/ område	Rekneskap 2020	Budsjett 2020	Avvik 2020
SKJEMA 1A	613 543	0	-613 543
POLITISK STYRING	223 111	208 032	-15 079
RÅDMANN	1 603 388	3 545 620	1 942 232
HR OG UTVIKLING	3 449 657	3 433 368	-16 289
ØKONOMI	1 520 469	1 978 166	457 697
PROSJEKT	17 741	112 344	94 603
SAMFUNNSUTVIKLING	6 595 329	7 630 163	1 034 834
HELSE OG OMSORG	64 367 289	73 146 967	8 779 678
OPPVEKST	45 386 210	44 513 699	-872 511
TEKNISK FORVALTNING OG DRIFT	11 286 302	12 533 060	1 246 758
Sum	135 063 039	147 101 419	12 038 380

I budsjettet for 2020 la Alver kommune til grunn at pensjonskostnadene skulle vere ein fast pro-sentsats av lønsgrunnlaget for ordninga i SPK - Statens Pensjonkasse (i hovudsak for lærarane i sektor for oppvekst) og KLP for alle andre. Årsaka til at pensjon totalt vart 12 mill. lågare enn bud-sjettert skuldast at det i utrekninga av prosentsat-sen for pensjon ikkje var teke omsyn til løn til

vikarar, ekstrahjelp og avtalefesta tillegg i det be-rekna lønsgrunnlaget. Manglande historiske data gjer at ein ikkje hadde samanlikningstal frå året før, der eit slikt avvik ville kome fram på ein meir oversiktleg måte. Det er i 2021 utarbeida nye ru-tinar for å sikre at eit eventuelt avvik i pensjon vert fanga opp i samband med tertialrapporte-ninga.

Sektor 1 – Politisk styring

Det vart eit meirforbruk innan politisk styring på 0,2 mill. kr i 2020 etter at utgifter knytt til forpro-sjekt kommunehus Manger er flytta frå investe-ringsrekneskapen til drift. Prosjektet er i 2020 vedtatt som ein del av investeringsbudsjettet, men arkitektteikningane og konsulentutgifter til prosjektering som er belasta prosjektet, tilfreds-stiller ikkje krava i GKRS 4. Utgiftene kan såleis ikkje førast i investeringsrekneskapet. Utgiftene som er flytta frå investeringsrekneskapen til driftsrekneskapen utgjer 1,3 mill. kr.

Sektor 2 – Administrativ styring, HR og Økonomi

Under administrativ styring, HR og økonomi vart det eit samla mindreforbruk på 9,7 mill. kr i 2020.

Mindreforbruket skuldast i hovudsak at lønns-oppgjeret blei lågare enn forventa per 2. tertial-rapport (inkl. arbeidsgjevaravgift og pensjon) og at det vart høgare refusjonar enn budsjettert.

Sektor 3 – Prosjekt

Under sektor prosjekt er det eit meirforbruk på 0,5 mill. kr i 2020. Dette skuldast kostnader til innleige av innkjøpskompetanse eksternt i heile 2020, då ny innkjøpssjef først starta i januar 2021. I tillegg til utgifter knytt til kjøp av innkjøps-kompetanse, har det påløpt utgifter til rekrutte-ring av ny innkjøpssjef.

Sektor 4 – Samfunnsutvikling

Sektor samfunnsutvikling hadde eit samla mind-reforbruk på 3,7 mill. kr i 2020.

Brann og redning har eit mindreforbruk på 2,2 mill. kr i 2020. Mindreforbruket skuldast i hovud-sak lågare lønsutgifter grunna færre hendingar, samt meirinntekt på refusjon sjukeløn.

Kultur har eit samla mindreforbruk på 0,4 mill. kr i 2020. Det er eit mindreforbruk innan løn på 1,0 mill. kr grunna høgare refusjon av sjukeløn enn vi-karutgifter. Tilskot til trussamfunn har eit meir-forbruk på 0,8 mill. kr i forhold til budsjett.

Plan og analyse har eit mindreforbruk på 1,2 mill. kr som skuldast vakante stillingar og refusjonar på sjukeløn.

Sektor 5 – Helse og omsorg

Pleie og omsorg hadde eit mindreforbruk på 4,6 mill. kr i 2020. Det er store avvik mellom budsjett og rekneskap innan sektoren, kor tenesteområda Sjukeheimar, Heimeteneste og Habiliteringstenester ender med eit samla meirforbruk på 23,1 mill. kr, medan NAV, lege- og rehabiliteringsteneste, administrasjon, og Psykisk helse og rus, har eit samla mindreforbruk på 27,7 mill. kr.

Sjukeheimane og Habiliteringstenesta har betydelege utfordringar med å produsere naudsynte tenester innanfor budsjettet ramme i 2020.

Sjukeheimstenesta har eit samla meirforbruk på 13 mill. kr i 2020. Vakante stillingar har medført høg bruk av innleigde vikarar til ein høgare kostnad, store svingingar i tenestebhov hjå enkeltbrukarar har vorte dyrt å dekke opp, samstundes som statleg refusjon for ressurskrevjande brukarar vart lågare enn budsjettet.

Habiliteringstenesta har eit samla meirforbruk på 9,2 mill. kr. I 2020 har eit varierende og auka tenestebhov gjort det krevjande å følgje kostnadsutviklinga, samstundes som ein har arbeid med å finne ein meir kostnadseffektiv organisering. Overskridingane er fordelt på fleire avdelingar, og dei største avvika er under Ambulerande tenester, Kvernhusmyrane og Bjørkhaugen og avlastningstenestene. Ambulerande tenester er ein ny måte å organisere denne type tenester på i Alver kommune, noko som har gjort det vanskeleg å budsjettere. I dei tidlegare kommunane var dette tilbodet organisert under heimetenesta. Arbeidet med å lage rutine for utmåling av tenester og tidsbruk er påbegynt og vil halde fram gjennom 2021, og vil gjere arbeidet med å følgje kostnadsutviklinga lettare.

Lege- og rehabiliteringstenesta har eit mindreforbruk på 7,1 mill. kr som følgje av vakante stillingar gjennom året, sjukelønnsrefusjonar og noko høgare brukarbetalingar enn budsjettet.

Psykisk helse og rus har eit mindreforbruk på 2,6 mill. kr. Dette skuldast i hovudsak høgare refusjonar for ressurskrevjande brukare og tilskot innan rusomsorg enn budsjettet.

NAV har eit mindreforbruk på 13,1 mill. kr som følgje av vakante stillingar gjennom året og lågare kostnader til sosialhjelp og kvalifiseringsprogram.

Sektor 6 – Oppvekst

Sektor oppvekst hadde eit samla mindreforbruk på 16,5 mill. kr i 2020.

Stab oppvekst har eit mindreforbruk på 5,1 mill. kr. Avviket skuldast blant anna lågare utgifter enn budsjettet til kjøp frå andre kommunar for born i skule og barnehage heimehørande i Alver kommune. Det har og vore mindre bruk enn budsjettet innan området styrkingstiltak knytt til førskuleborn. Budsjettet for 2020 vart ikkje korrigert for transaksjonar mellom dei tre gamle kommunane, noko som gjer at budsjettet for 2020 har vore for høgt. Stab oppvekst har og hatt mindreforbruk innan lønn grunna vakante stillingar.

PPT har eit mindreforbruk på 1,4 mill. kr som i hovudsak skuldast lågare driftsutgifter innan kompetanseheving, køyring og drift av bilar, på grunn av Covid-19.

Innan tenesteområde skule er det eit mindreforbruk på 4,1 mill. kr. Skulane har meirinntekter for gjesteelevar, samt høgare tilskot frå staten (bla Udir og IMDI). SFO har eit samla meirforbruk på 1,0 mill. kr som skuldast før høgt budsjettet inntekt og færre born som har nytta tilbodet.

Barnehage har eit mindreforbruk på 5,4 mill. kr i 2020 innan lønsområdet. Ved oppstart av nytt barnehageår hausten 2020 var det behov for færre avdelingar i barnehagane enn budsjettet. I tillegg vart ubunden tid for pedagogar i barnehagane på Radøy avvikla frå barnehageåret 2020/2021. Det er og mottatt høgare refusjon av sjukeløn enn vikarutgifter.

Helsestasjon- og jordmorteneste har eit mindreforbruk på 0,8 mill. kr som skuldast høgare inntekt frå prosjektmidlar enn budsjettet.

Barnevern kom ut om lag i balanse for 2020.

Sektor 7 – Teknisk forvaltning og drift

Sektor teknisk forvaltning og drift hadde eit samla mindreforbruk på 2,6 mill. kr i 2020. Sjølvkost rekneskapen for vatn og avlaup er inkludert i tala, og bidreg med eit mindreforbruk på kr 5,4 mill. kr. Dette kjem i hovudsak som ein effekt av at

avskrivningane i kommunerekneskapen er lågare enn det som er lagt til grunn i etterkalkyle og budsjett for sjølvkost. Totalt sett påverkar dette ikkje kommunerekneskapen, då vi ser motsett effekt på skjema 1A, differanse mellom avskrivningar og motpost avskrivningar. Om ein ser bort frå rekneskapseffekt frå sjølvkostområde på sektor TFD, har den kommunalt finansierte drifta eit meirforbruk på kr 2,8 mill. kr samanlikna med budsjett.

Sektoren har hatt eit betydeleg lågare inntektsnivå enn budsjettert. Mindreinntekter frå plan, oppmåling og byggesak utgjer kr 5,8 mill. kr og

husleige inntektene er kr 4,3 mill. kr under budsjettert nivå. Det vedtekne gebyrregulativet for 2020 har ført til at vi ikkje har klart å oppnå budsjetterte inntekter på plan og byggesak. Leigeinntekter frå bustader er lågare enn budsjettert som følgje av noko svakare utleigebelegg.

Dei reduserte inntektene er delvis dekkja opp gjennom å halde stillingar vakante, samstundes har koronabegrensingar gitt utsettingar på vedlikehald, og gitt reduksjon i kostnader knytt til innkjøp av varer og tenester i 2020.

På sektoren er det rekneskapsført 1,3 mill. kr lågare pensjon enn budsjettert.

Nøkkeltal – økonomiske måltal 2020

Etter Kommuneleova § 14-2 har kommunestyret ein ny plikt til å vedta finansielle måltal for utviklinga av kommunens økonomi. Dette inneber at kommunestyret skal nytte finansielle måltal som verktøy for langsiktig økonomistyring. Kommuneleova inneheld ikkje klare føringar til kva måltal som skal nyttast, og kommunen må sjølv definere gode og relevante måltal. Måltala skal bidra til å synleggjere økonomiske prioriteringar på ein enkel og lettfatteleg måte.

I november og desember 2020 var sak om økonomiske måltal og handlingsreglar til behandling i formannskapet. I november vart saka utsett, og i desember var det vedteken at «Formannskapet

utset vedtak om økonomiske måltal og handlingsreglar, og ber om at økonomiske måltal og handlingsreglar vert ein del av den økonomiske strategiprosessen til formannskapet våren 2021». Formannskapet har i mars 2021 fortsett arbeidet med økonomiske måltal. Økonomiske måltal og handlingsreglar er ein del av strategiprosessen våren 2021, og det vert lagt opp til vedtak i juni 2021.

Fram til kommunestyret vedtek økonomiske måltal og handlingsreglar for Alver kommune, rapporterer rådmannen på måltala som låg til grunn i saka frå desember 2020.

Størrelse på disposisjonsfond

Alver kommune sitt disposisjonsfond bør på sikt vere på 15% av kommunens frie inntekter. Måltal på disposisjonsfond må sjåast opp mot den risiko som kommunen er utsett for, og måltalet vil derfor naturleg variere frå kommune til kommune. Alver kommune har høge inntekter frå eigedomsskatt på tidligare verk og bruk, og når overgangsordninga er avslutta i 2025, skal bortfallet av dei tidlegare inntektene frå eigedomsskatt på verk og bruk kompensert gjennom auka overføringar i rammetilskotet frå staten. Dersom det vert gjort endringar i kompensasjonsordninga, er det svært viktig at Alver kommune har avsett midlar som gjer at vi kan handtere dette utan at det på kort sikt går utover tilbodet til innbyggjarane våre gjennom ikkje planlagde nedskjeringar eller reduksjon i tenestetilbodet. Meir om andre usikre faktorar kjem fram under kapitlet «Risikoeksponering». I økonomiplan 2021 – 2024 er det lagt inn tiltak for kunne å auke avsetninga til disposisjonsfond. Per 31.12. 2020 er status på avsetnad på disposisjonsfond slik:

Disposisjonsfond	31.12.20
Fond langsiktig plassering:	
Fond for svingninger i langsiktig plassering	20 000
Langsiktig plasserte midlar	100 000
Sum fond langsiktig plassering per 31.12	120 000
Disp.fond med spesifisert formål	
Næringsfond	8 070
Infrastrukturfond	6 482
Trafikksikringfond	1 124
Sum disp.fond med spesifisert formål per 31.12	15 676
Ordinære disp.fond	
Generelt disp.fond	141 960
Alle disposisjonsfond per 31.12.20	277 636
Disposisjonsfond i % av frie inntekter	14,0 %

Netto renteberande gjeld

Eit langsiktig mål for Alver kommune bør vere at netto renteberande gjeld ikkje overstig 90% av Alver sine frie inntekter.

Alver kommune har definert netto renteberande gjeld som all langsiktig gjeld med frådrag av utlån og lån til sjølvkostfinansierte investeringar innan vatn og avlaup (VA). Lån til VA-investeringar er sett lik bokført verdi av anleggsmidlar knytt til sjølvkostområda for vatn og avlaup. I utrekninga av netto renteberande gjeld har vi forutset at VA-området er 100% lånefinansiert, og at årlege avdrag til dette området er lik dei årlege avskrivningane på VA-investeringane.

Tabellen viser at netto renteberande gjeld utgjer 124 % av frie inntekter, og er såleis 34% over målalet på 90%. Dette utgjer om lag 600 mill. kr høgare gjeld enn målalet.

Netto driftsresultat

Alver kommune bør på sikt ha eit netto driftsresultat på om lag 3% . For 2020 ville eit netto driftsresultat på 3% utgjort 78,5 mill. kr. Det er i økonomiplanen lagt inn tiltak som skal sikre ein positiv økonomisk utvikling og at vi fram mot

Netto driftsresultat – korrigert

For å synleggjere kva Alver kommune sitt netto driftsresultat hadde vore utan eingongsinntekter eller andre ekstraordinære inntekter og utgifter, viser vi netto driftsresultat korrigert. Dette talet er viktig å presentere for å vise eit reelt driftsnivå i det enkelte år, noko som vil gje ein betre peikepinn på det økonomiske nivået vi tar med oss inn i eit nytt år.

I det korrigerde netto driftsresultatet har vi korrigert for netto bruk/ avsetnad til fond som er ført på dei ulike sektorane i 2020.

Det vart betalt 62 mill. kr i avdrag i 2020 knytt til låneopptak på dei generelle investeringane. Med same avdragsprofil (utan nye låneopptak), korrigert for auke i rammetilskot knytt til lønns og prisstigning, vil det ta om lag 8-10 år før Alver kommune når målalet på 90% netto renteberande gjeld. Dersom det blir iverksett andre tiltak, som til dømes nedbetaling av gjeld, vil Alver kommune kunne oppnå målalet tidligare.

tal i 1000 kr

Netto renteberande gjeld	Rekneskap 31.12.2020
Langsiktig gjeld	3 367 926
Utlån formidlingslån	-332 481
Utlån egne midlar	-48 727
Lån til VA-investeringar finansiert med gebyrinntekter	-801 203
Sum netto lånegjeld	2 185 515
Netto renteberande gjeld i % av frie inntekter	124 %

2027 skal nærme oss målet på 3% . Alver kommune har i 2020 følgjande netto driftsresultat:

	2020
Netto driftsresultat	10 818 369
Netto driftsresultat %	0,4 %

Korrigert netto driftsresultat	2020
Netto driftsresultat	10 818 369
Netto avsetning/ bruk fond	26 324 263
Korrigert netto driftsresultat	-15 505 894
Netto driftsresultat %	-0,6 %

Det er eit avvik mellom korrigert netto driftsresultat og målalet for netto driftsresultat på 3%. Dette utgjer 94 mill. kr.

Netto lånegjeld

FOLKETAL	01.01.2020	31.12.2020	Endring 2020
Innbyggjarar	29 224	29 337	113

tal i 1000 kr

Lånegjeld, utlån og ubrukte lånemidlar	Rekneskap 01.01.2020	Rekneskap 31.12.2020	Endring 2020
Langsiktig gjeld	2 934 685	3 367 926	433 241
Utlån formidlingslån	-260 093	-332 481	-72 388
Utlån egne midlar	-67 363	-48 727	18 636
Ubrukte lånemidlar	-217 095	-298 212	-81 117
Sum netto lånegjeld	2 390 134	2 688 506	298 372
Netto lånegjeld pr. innbyggjar (kr)	81 787	91 642	9 855

Netto lånegjeld er berekna på same vis som det vert gjort i SSB sin Kostra-statistikk, og er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktingar) med frådrag av totale utlån og ubrukte lånemidlar. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlege lån.

Ordinære lån til investeringar og vidare utlån utgjorde 3 368 mill. kr ved utgangen av 2020. Netto

lånegjeld er 2 689 mill. kr. Netto lånegjeld pr. innbyggjar er 91 642 kr, ei auka med 9 855 kr per innbyggjar det siste året. I 2020 er det tatt opp lån til investeringar innan sjølvkost og til generelle investeringar, samt lån i Husbanken til vidareutlån på 540 mill. kr. Det er betalt avdag med til saman 107 mill. kr. Lån til vidareutlån vert vidareformidla som utlån (Startlån) til kommunen sine innbyggjarar.

Risikoeksponering

Alver kommune har midlar plassert i bank, fond (kortsiktig), og langsiktig plassert 100 mill. kr i samsvar med finansreglementet. Alver kommune er utsett for risiko knytt til rentenedgang på innskot og lågare avkastning på fond. I tillegg er det knytt risiko til dei langsiktige plasserte midlane i forhold til verdireduksjon og lågare avkastning. For å kunne handtere denne risikoen på kort sikt, har kommunestyret vedtatt å opprette eit fond «Fond for lågare avkastning» på 20 mill. kr.

Den største risikoeksponeringa Alver kommune er utsett for, er renteauke på lånegjelda, endringar i eigedomsskatt, og omfanget av kompensasjonen som skal dekke bortfall av eigedomsskatt etter endringane i eigedomsskattelova.

Alver kommune arva ein høg lånegjeld, og ved utgangen av 2020 var lånegjelda på 3 368 mill. kr. Renta har vore låg i 2020. Vekta gjennomsnittleg lånerente på gjeldsporteføljen per 31.12.2020 er

0,84%. Tilsvarande rente per 31.12.2019 var 2,23%. På sikt er det naturleg at renta vil stige.

Ein renteauke på 1% utgjør om lag 27,9 mill. kr per år i auka renteutgifter. For å finansiere ein renteauke på 1% må Alver kommune redusere driftsnivået med tilsvarande beløp, noko som utgjør om lag 40 årsverk.

I 2020 er det motteke utbytte frå BKK på 20,7 mill. kr. Ein må vere merksam på at det kan skje endringar i selskapa Alver kommune er medeigarar i, noko som gjer at nivået på utbytte kan verte redusert.

I 2020 har Alver kommune totalt motteke kr 144 mill. kr i eigedomsskatt på verk og bruk. I tillegg fekk Alver kommune som del av det ordinære rammetilskotet 37 mill. kr i kompensasjon for bortfall av eigedomsskatt på verk og bruk.

Inntektene frå eigedomsskatt er nytta til å finansiere drifta i Alver kommune. Stortinget vedtok i 2018 at dei tidlegare reglane for eigedomsskatt på verk og bruk skulle opphøre frå 01.01.2019. Skatten vert så trappa ned med 1/7 del per år i 7 år, og utgår dermed heilt frå 2025. Det er samstundes vedteke overgangsreglar for å kompensere dei kommunane som får inntektsbortfall som følgje av at eigedomsskatten for vert og bruk vert fasa ut. I vedtaket om kompensasjonsordninga som del av statsbudsjettet for 2019, var det forutsett at kommunane skulle få tilnærma full kompensasjon for inntektsbortfallet, med ei årleg auke tilsvarande nedtrappinga av eigedomsskatten for verk og bruk. I Statsbudsjettet for 2020 og særleg i 2021 er kompensasjonsordninga svekka betydeleg med innføring av bunnfrådrag. Alver kommune sin forventna kompensasjon i 2025 er dermed redusert med mellom 10 og 20 mill. kr i forhold til intensjonen ved innføring av ordninga i 2019. Inntekter frå eigedomsskatt kan difor ikkje reknast som langvarige sikre inntekter, då det kan

skje ytterlegare endringar i regelverket som regulerer adgangen til eigedomsskatt og endringar både i kompensasjonsmodell og varigheit.

Det er svært viktig at Alver kommune har avsett midlar på disposisjonsfond til å dekkje ein endring i inngangen på eigedomsskatt eller endring i nivået vi får kompensert, då ein endring på dette området vil få betydelege konsekvensar for Alver kommune på kort sikt.

Vidare er det naudsynt at det er sett av midlar på disposisjonsfond til å kunne dekkje ei uventa renteendring. Det er i økonomiplanperioden budsjettert med ei renteutvikling basert på eit estimat frå Kommunalbanken og kommunen sin gjeldsrådgjevar Bergen Capital Management. Desse estimata er utarbeida basert på informasjon frå Norges Bank og SSB sine forventningar om utviklinga i marknadsrentene. Det er rekna med at kortsiktige sertifikatlån vert refinansiert til marknadsvilkår på refinansieringstidspunktet.

Kommunens økonomiske stilling – forhold som har økonomisk betydning for kommunen

I samsvar med kommuneloven § 14-7, punkt a skal det i årsberetningen «gis opplysningar om forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid». På bakgrunn av dette kravet er det naturleg at dagens situasjon med effekter av Covid-19 pandemien omtalast.

Den pågåande pandemien vil få økonomiske konsekvensar for kommunen, både i form av reduserte skatteinntekter, lågare inntekter (brukarbetalingar) og ikkje minst auka utgifter knytt til handteringa av den pågåande pandemien. Det vert oppretta fleire ekstraordinære tiltak, det vil verte høyt sjukefråver, og det vil påløpe høge vekarutgifter og ekstra lønnsutgifter både for å dekke inn det høge sjukefråveret, men også fordi

det vil verte trong for fleire ressursar i pleie og omsorgstenesta, reinhald og drift. I 2020 fekk Alver kommune dekkja tilnærma alle direkte meirutgifter/ mindreinntekter som følgje av pandemien. I 2021 er arbeidet med vaksinerings starta opp, og massevaksinerings vil etter planen gjennomførast i løpet av 2021. Det er per dags dato ikkje kjent kor mykje av dei direkte meirutgiftene og manglande inntektene som vil bli dekkja i 2021.

Alle meirutgifter i samband med den pågåande pandemien vert ført på eigen aktivitet i rekneskapen slik at ein har oversikt over kva som er vanleg drift av kommunen og kva som er knytt til ekstraordinære tiltak eller konsekvensar knytt til Covid-19. I tillegg vert alle meirutgifter direkte knytt til vaksinerings ført på eige objekt slik at desse utgiftene lett kan identifiserast.

Analyse hovudtal

Driftsinntekter

Alver kommune sine driftsinntekter kan grupperast som følgjer (eksklusiv interne overføringar mellom avdelingane):

- Formueskatt, inntektsskatt og rammetilskot
- Egedomsskatt
- Andre driftsinntekter som vert inntektsført direkte på einingane. Døme på dette er
 - brukarbetaling
 - sals- og leigeinntekter
 - overføringar og tilskot frå andre
 - overføringar og tilskot frå staten

(inkludert i denne gruppa ligg også andre generelle statstilskot som er bokført sentralt - skjema 1A)

Samla driftsinntekter i 2020 var på 2 619,2 mill. kr.

Kommunen sine inntekter frå skatt og rammetilskot var på 1 759,9 mill. kr. Kommunen har i 2020 hatt ein skatteinngang på 84,8% av landsgjennomsnitt og mottatt netto inntektsutjevning på 90,0 mill. kr. Skatt og rammetilskot samla er 1,5 mill. kr høgare enn budsjettet.

Det er bokført 143,9 mill. kr i egedomsskatt for 2020.

Brukarbetalingar og sals- og leigeinntekter utgjer 209,32 mill. kr i 2020. Dei syner ei mindreinntekt på 18,6 mill. kr i høve til budsjett. (Avviket må sjåast i samanheng med overføringar og tilskot frå andre)

Overføringar og tilskot frå andre inneheld diverse refusjonar frå stat, fylkeskommune, andre kommunar og private for konkrete tenester som kommunen har hatt. Desse syner meirinntekter på 200,4 mill. kr. i forhold til budsjett. Avviket mellom rekneskap og justert budsjett skuldast i hovudsak at refusjon for sjukepengar og refusjon av foreldrepenge frå NAV ikkje vert budsjettet, og utgjer samla 104,8 mill. kr. Ved sjukdom/ svangerskap vil einingane ofte ha ei tilsvarande vikarutgift som på same måte ikkje har vore budsjettet. Momskompensasjon kom ut med ei meirinntekt på 44,8 mill. kr (med ei tilsvarande meirutgift

under posten «Overføringar og tilskot til andre» på utgiftssida).

Refusjonar frå staten viser ei meirinntekt på 37,9 mill. kr. Avviket skuldast blant anna prosjektmidlar og kompetansamidlar som ikkje har vore budsjettet, samt meirinntekter tilknytte ressurskrevjande tenester. Det er tilsvarande utgifter på utgiftssida.

Driftsutgifter

Alver kommune sine driftsutgifter kan grupperast som følgjer (eksklusive interne overføringar mellom avdelingane):

- Lønn og sosiale utgifter
- Kjøp av varer og tenester
- Overføringar og tilskot til andre
- Avskrivningar

Samla driftsutgiftene i 2020 var på 2 626,9 mill. kr.

Lønnsutgiftene er 75,9 mill. kr høgare enn budsjettet. Dette må sjåast i samanheng med meirinntekter på lønnsrefusjon frå Nav på 104,8 mill. kr. og meirinntekt refusjonskrevjande tenester på 12,4 mill. kr. Det er i tillegg kjøpt vikarbyråtenester for 30,2 mill. kr. i hovudsak innan helse og omsorg.

Sosiale utgifter er 12,5 mill. kr lågare enn budsjettet. Sosiale utgifter inkluderer pensjonsutgifter, premieavvik pensjon og arbeidsgivaravgift.

Kjøp av varer og tenester er 43,7 mill. kr høgare enn budsjettet. Avviket skuldast meirforbruk på konsulenttenester/vikarbyråtenester og tenestekjøp frå andre private.

Overføringar og tilskot til andre inneheld bla moms kompensasjon og overføring til privat. Overføringsutgiftene er 46,1 mill. kr høgare enn budsjettet. I avviket inngår 44,8 mill. kr meirutgifter moms drift (tilsvarande meirinntekt under posten "Overføringar og tilskudd frå andre"). I tillegg er det eit meirforbruk på overføring til andre kommunar på 1,9 mill. kr. Tysvær kommune har overtatt sekretæriatsfunksjonen for Nettverk for

petroleumskommunar (NPK) og unytta fondsmidlar for NPK er overført til Tysvær kommune.

For året 2020 utgjorde lønn og sosiale utgifter 66,5% av dei totale driftsutgiftene.

Netto Finansutgifter

Finansinntektene består av renteinntekter med 16,4 mill. kr, utbytte frå BKK med 20,7 mill. kr og gevinst på finansielle omløpsmidlar med 6,9 mill. kr. Dette er verdiauke på kommunens langsiktige finansielle plasseringar, og er budsjettert som del av renteinntektene. Finansinntektene vart samla på kr 44 mill. kr i 2020, 4,3 mill. kr meir enn budsjettert.

Finansutgiftene består av renteutgifter og avdragsutgifter. Desse vart samla på 124,7 mill. kr i 2020, som er 13,3 mill. kr lågare enn budsjettert.

Avviket skuldast lågare avdrag på lån enn budsjettert. Utrekning av minimumsavdrag etter kommunelova er mellom anna basert på kommunens årlege avskrivningar på anleggsmidlane. Berekning av minimumsavdrag var lågare enn rekna med, og avdragsbetaling vart nedjustert tilsvarende, noko som gjev større innsparing enn rekna med i forhold til budsjett. Budsjettet for avdrag i 2020 var eit resultat av budsjettpostane i dei tre tidelgare kommunane, og også basert på ein forventning om høgare framdrift på investeringane i 2020 enn det resultatet gjennom året viste.

Investeringar (rekneskapsskjema 5)

Rekneskapsskjema 5 - økonomisk oversikt - investering

Bevilgningsoversikt - investering (regnskap)	Rekneskap 2020	Reg. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020
1 Investeringer i varige driftsmidler	475 597 174	564 609 000	562 410 000
2 Tilskudd til andres investeringer	5 778 207	6 300 000	-
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 393 579	8 950 000	8 800 000
4 Utlån av egne midler	2 974 731	-	-
5 Avdrag på lån	-	-	-
6 Sum investeringsutgifter	489 743 691	579 859 000	571 210 000
7 Kompensasjon for merverdiavgift	67 867 014	79 629 600	72 467 000
8 Tilskudd fra andre	49 383 433	37 500 000	5 500 000
9 Salg av varige driftsmidler	10 927 879	1 500 000	1 500 000
10 Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-
11 Utdeling fra selskaper	-	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	28 565 521	3 325 000	3 325 000
13 Bruk av lån	363 836 419	470 046 252	481 518 000
14 Sum investeringsinntekter	520 580 267	592 000 852	564 310 000
15 Videreutlån	95 045 965	80 000 000	80 000 000
16 Bruk av lån til videreutlån	95 045 965	80 000 000	80 000 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	25 794 120	19 600 000	19 600 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	23 255 962	19 600 000	19 600 000
19 Netto utgifter videreutlån	2 538 158	-	-
20 Overføring fra drift	17 799 474	10 000 000	-
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-7 957 117	-	-
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-18 698 923	-2 700 000	6 900 000
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	19 441 852	19 441 852	-
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	10 585 286	26 741 852	6 900 000
25 Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	-	-	-

For betre å forklare oppstillinga kan utgifter og inntekter fordelast slik:

Bevilgningsoversikt - investering - oppsummering	Rekneskap 2020	Reg. budsjett 2020	Oppr. budsjett 2020
6 Sum investeringsutgifter	489 743 691	579 859 000	571 210 000
19 Netto utgifter videreutlån	2 538 158	-	-
23 Dekning av tidligere års udekket beløp	19 441 852	19 441 852	-
Sum beløp som må finansieres	511 723 701	599 300 852	571 210 000
14 Sum investeringsinntekter	520 580 267	592 000 852	564 310 000
20 Overføring fra drift	17 799 474	10 000 000	-
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-7 957 117	-	-
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-18 698 923	-2 700 000	6 900 000
Sum ekstern finansiering og netto interne avsetninger	511 723 701	599 300 852	571 210 000

Oversynet viser at Alver kommune sine brutto-investeringar i anleggsmidlar (bygningar, vegar, anlegg o.a.) er i 2020 på 475,6 mill. kr. I tillegg kjem tilskot til andre sine investeringar med 5,8 mill. kr, kjøp av aksjar og andelar på 5,4 mill. kr, og utlån av eige midlar (ekskl. vidareutlån (startlån) med kr 3 mill. kr. Til saman er investeringsutgiftene på 489,7 mill. kr. Dette er betydeleg mindre enn revidert budsjett på 579 mill. kr, og skuldast i all hovudsak at ein god del investeringsprosjekt hadde ein lågare framdrift enn rekna med. Restmidlane på dei aktuelle prosjekta vert overført til budsjett 2021 i sak fremja for kommunestyret i 2021.

På linje 19 er netto utgifter til vidareutlån med 2,5 mill. kr. Beløpet kjem av at kommunen sine avdrag på startlån er høgare enn avdraga som er motteke på vidareutlån, og dette må finansierast med bruk av fond. Udekkja beløp i Lindås kommune sin investeringsrekneskap for 2019 på 19,4 mill. kr er vedteken dekkja i 2020 i Alver kommune. Sum utgifter i investeringsrekneskapen som må finansierast er dermed 511,7 mill. kr

Sum investeringsinntekter er på til saman 520,6 mill. kr. Størst her er bruk av lånemidlar med 363,8 mill. kr og merverdiavgiftskompensasjon med 67,9 mill. kr

Andre finansieringsinntekter er overføringar frå drift med 17,8 mill. kr. Dette er i hovudsak bruk av disposisjonsfond til investeringar. Dette kunne tidlegare førast som bruk av fond direkte i investeringsrekneskapen, men må no førast som bruk av fond i driftsrekneskapen, og så overførast til investeringsrekneskapen.

Til slutt i oppsummeringa kjem netto avsetningar til bundne investeringsfond med 7,96 mill. kr og til ubunde Investeringsfond med 18,7 mill. kr. Avsetning til/frå bundne fond gjeld fleire prosjekt og er knytt til tilskot til investeringar som ikkje vert brukt i det året kommunen mottok tilskotet. Avsetninga til ubunde investeringsfond gjeld fond for investering i kjøp og sal av bustader. Dette inneheld vedteke avsetning med 10 mill. kr og netto salsinntekter på 8,7 mill. kr som skal gå til framtidig kjøp av bustader.

Sum av investeringsinntekter og interne finansieringstransaksjonar vert 511,7 mill. kr, og balanse- rer dermed med finansieringsbehovet.

For spesifikasjon av investeringsutgiftene per prosjekt vert det vist til note i årsrekneskapen. Nedanfor følgjer sum per hovudgruppe av investeringsprosjekt.

Prosj.gr.	Rekneskap 2020	Budsj rev 2020	Bud oppr. 2020	Avvik regnskap/ budsjett
12 IKT og administrasjon	6 225 350	7 354 000	6 810 000	-1 128 650
13 Administrasjonsbygg	9 580 421	10 520 000	5 100 000	-939 579
21 Barnehagebygg	84 460 644	107 015 000	79 400 000	-22 554 356
22 Skulebygg	163 082 602	154 042 000	181 750 000	9 040 602
23 Kultur og idrett	12 463 371	14 648 000	15 125 000	-2 184 629
25 Bustader	16 537 139	28 856 000	4 000 000	-12 318 861
26 Institusjon og omsorgsbustader	1 557 074	6 004 000	2 000 000	-4 446 926
29 Kyrkjeleg fellesråd	0	14 150 000	4 700 000	-14 150 000
30 Transportmidlar og teknisk utstyr	154 375	2 550 000	500 000	-2 395 625
33 Brann	1 234 553	15 210 000	26 500 000	-13 975 447
34 Vatn	83 525 860	101 135 000	141 875 000	-17 609 140
35 Avløp	26 177 212	46 776 000	53 900 000	-20 598 788
36 Veg	25 064 914	22 985 000	7 650 000	2 079 914
37 Areal og anna utbygging	42 591 893	33 364 000	33 100 000	9 227 893
38 Corona-prosjekt + Diverse	2 941 766	0	0	2 941 766
Sum Investeringer i varige driftsmidler	475 597 174	564 609 000	562 410 000	-89 011 826
Sum Tilskudd til andres investeringer	5 778 207	6 300 000	0	-521 793
Sum Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 393 579	8 950 000	8 800 000	-3 556 421
Sum Utlån av eigne midlar	2 974 731	0	0	2 974 731
				0
Sum Investeringsutgifter	489 743 691	579 859 000	571 210 000	-90 115 309

Etikk, likestilling og tiltak mot diskriminering

Arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26

Lova set krav til arbeidsgjevar om å aktivt, systematisk, målretta og planmessig fremme likestilling og å hindre diskriminering.

Alver kommune har i 2020 mellom anna ivaretatt området gjennom arbeid knytt til rekruttering, lønsfastsetting og vedteken lønspolitikk. Arbeidet er gjort i samarbeid med dei tillitsvalde og skal sikre at diskriminering, ulikskap i løn og tilsettingsforhold som skuldast mellom anna kjønn, omsorgsoppgåver, etnisitet, funksjonsnedsetting og seksuell orientering, ikkje skal førekoma.

For å bistå leiarane i deira arbeid knytt til oppfølging av området, er det mellom anna utvikla digitalt oppslagsverk og system som skal sikre at prioriterte oppgåver vert ivareteken. Dette inkluderer system og rutinar for rekruttering, medarbeidersamtalar, «onboarding» av nytilsette, oppfølging av sjukemelde med meir. Saman med dei tillitsvalde har vi i tillegg oppdatert vår livsfasepolitikk. Dette skal legge til rette for tilsette i alle livsfaser.

Kjønsmessig representasjon i leiarstillingar og forskjell i løn er og eit uttrykk for likestilling i organisasjonen. Alver kommune har 139 leiarar i kap 3. Av desse er 99 kvinner (71%) og 40 menn (29%). Snittløna for kvinnene i leiarstillingane er 688.000 kr mens tilsvarende løn for menn i leiarstillingane er 756.000 kr. Når det gjeld samla tilsette i Alver kommune er andelen kvinner 79% og 21% menn. Forskjellar i løn, og moglegheit for å motverke

utilsikta forskjellar i løn, er tema ved oppstart av årlege lønsforhandlingar og ved gjennomføringa av desse. I 2020 har det vore vurdert moglegheita for å utjamne utilsikta forskjellar i løn etter kommunesamanslåinga. Dette arbeidet er omfattande og det er så langt ikkje avsatt tilstrekkelege økonomiske ressursar til å ferdigstille dette arbeidet.

For å redusere tal på deltidsstillingar, er det i 2020 etablert eit eiga prosjekt knytt til dette. Arbeidet held fram også i 2021, slik at funn og resultat ikkje er klare til å rapporterast i denne årsmeldinga. På tross av dette er det gjennom året arbeida for å tilsetje i flest mogelege heile stillingar.

Etikk

Kommunestyret i Alver oppdaterte hausten 2020 «Politisk styringsstruktur og reglement». Dette dokumentet inkluderar mellom anna etisk reglement, og er gjeldande for politikarane i Alver og dei tilsette.

Kommunens innkjøpsreglement gjev føringar for korleis kommunen skal gjere sine innkjøp og hindre at tilsette skal kome i rolle som leverandør (seljar) til kommunen. Reglementet skal sikre at tilsette ikkje kjem i ein situasjon der det er utydeleg kva rolle ein har, og motverke at vi som tilsette skal ha blanda eller motstridande interesser.

Internkontroll 2020

I 2019 var særleg fokus på å byggje Alver kommune, og i 2020 har det vore jobba særst godt med å sikre felles gode internkontrollrutinar i kvar sektor og for organisasjonen Alver generelt.

I det følgjande har vi satt opp kva som har vore jobba med på organisasjonsnivå, og i kvar sektor i 2020.

Organisasjonsnivå:

- Politisk styringsstruktur og reglement, inkludert etisk reglement vart oppdatert og vedteken i kommunestyret hausten 2020.
- Eksisterande kvalitetssystem (KF kvalitet) er evaluert, og vedteken skifta ut.
- Prosjekt knytt til implementering av nytt kvalitetssystem, blei i samarbeid med 10 kommunar (IKTNH) starta hausten 2020.
- Innkjøpsreglementet vart oppdatert vinteren 2020.
- Alver kommune arbeider systematisk, i samarbeid med IKTNH, for å få på plass alle rutinar og system som krevst for å støtte krava til GDPR.
- Økonomi – det har vore gjennomført fleire kurs for leiarane i løpet av 2020. Opplæring i budsjettarbeid med fokus på korleis ein budsjetterer og kva mynde leiarar har innanfor sin budsjettamme. Gjennomgang av korleis ein løyser uføresette hendingar i samsvar med delegasjonsreglementet og dei vedtekte økonomiske rammene.
- Økonomisk rapportering – det har i 2020 vore jobba med korleis vi kan forbetre kvaliteten på den økonomiske rapporteringa. Frå 2021 er det innført ein ny rutine for rapportering i alle ledd, og det er tatt i bruk eit nytt rapporteringssystem som sikrar at all naudsynt informasjon vert formidla mellom dei ulike nivåa.
- Administrativt delegeringsreglement for Alver, er etablert i tråd med kommunestyrets vedtak om delegering.
- HR har starta arbeid knytt til oppdatering av omstillingsavtale for Alver kommune.
- Planstrategi for Alver kommune vart vedteken mai 2020.
- Planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel vart vedteken i september 2020.

- Kommunestyret vedtok reglement for investeringsprosjekt våren 2020.
- Reglement for administrative utviklingsprosjekt og planprosessar vedtatt administrativt.
- Verksemdstyring. For å sikre heilskapleg planlegging og styring av kommunen blei det starta ein prosess for å byggje opp eit system for heilskapleg verksemdstyring. Det er etablert eit styringsdokument som beskriv dei ulike delane. Sentrale element i dette systemet:
 - Analyse – som grunnlag for planar, strategiar og avgjerder
 - Planlegging – overordna planlegging og økonomiplanlegging
 - Styringsmodellar – Linjestyring, prosjektstyring, eigarstyring og styring i beredskapssituasjonar
 - Mål- og resultatstyring
 - Oppdrag og verksemdsplanlegging
 - Rapportering
 - Internkontroll
 - Forbetring og innovasjon
 - Leiing og leiarutvikling
 - Samhandling og koordinering gjennom årshjul.

I 2021 og 2022 vil det bli jobba med å bygge opp og implementere dei ulike delane i verksemdstyringa.

- Planlegging og styring. Alver kommune har tatt i bruk det digitale verktøyet Framsikt for å sikre flyt og ein raud tråd i planlegging og styring. Framsikt blei nytta i prosessen med å utarbeide økonomiplan 2021 – 2024, både administrativt og politisk. Oppfølging av økonomiplanen blir frå 2021 fulgt opp i rapporteringsmodulen i Framsikt. I løpet av 2021 vil kommunen bruke planmodulen i Framsikt i arbeidet med kommuneplanen sin samfunnsdel.

Sektor samfunnsutvikling

I samband med Alver-bygginga blei det utarbeida ein overordna risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) for den nye kommunen, og denne danna i første omgang grunnlaget for ein beredskapsplan for kommunal kriseleiing (KKL). Som ei oppfølging av overordna ROS vil det i 2021 og 2022 bli gjennomført ROS på tenestenivå (T-ROS).

Det er gjennomført fleire utviklingsprosjekt knytt til beredskapsarbeidet. Brannførebyggjande avdeling (NGIB) har gjennomført eit digitalt kartleggingsarbeid i kart for å identifisere ulike brannobjekt, og i 2021 vil prosjektet jobbe vidare med å utvikle digitale løysingar for gjennomføring av tilsyn og oppdatering av nye objekt i kartet. Nordhordland brann og redning har starta prosessen med å utarbeide ein ny brann-ROS for regionen. Kartlegginga i prosjektet er gjennomført digitalt gjennom kartløysingar. Analyse og handlingsplan vil bli gjennomført i 2021.

Nettverk for samhandling og utvikling. Resultatet av Alver-bygginga var mellom anna at samfunnsutvikling og teknisk sektor vart etablert som to sektorar. Desse sektorane har mange felles interessefelt og det er etablert fleire nettverk for å sikre god samhandling i ulike prosessar. Mellom anna er det etablert ein forvaltningsarena for forvaltningssaker og eit nettverk for strategisk eige- domsutvikling.

Sektor helse og omsorg

Internkontrollarbeidet i sektoren har mellom anna hatt fokus på:

- Etablering av lik praksis ved tenestetildeling og harmonisering av tildelingspraksis etter kommunesamanslåinga.
- Prosjekt «Avklaring av tilsynsordningar for barn og unge» mellom oppvekst og helse og omsorg.
- Forbetringsarbeid Habiliteringstenesta og forvaltningskontoret.
- Forbetringsarbeid Forvaltningskontoret og psykisk helse og rus.
- Prosjekt strategisk kompetanseplan for helse og omsorg.
- Prosjekt retningslinje ferie- og fritidsreiser for personar med nedsett funksjonsevne.
- Prosjekt fag- og tenesteutvikling i helsehuset i samarbeid med andre.
- Alkoholpolitisk plan.
- Forskrift om tildeling av langtidsopphald i institusjon.
- Tatt i bruk digitale sosialtenester.
- Prosjekt robotteknologi (RPA) for fordeling av elektroniske meldingar – utarbeida ansvarsmatrise for drift og forvaltning med tilhøyrande rutine.

I løpet av 2020 har det vore utarbeidd og oppdatert rutinar i kvalitetssystemet. Dette for å sikre god internkontroll og styring- jfr forskrift for ledelse og kvalitetsforbedring. Nokre nye rutinar og avtalar:

- Samarbeidsavtalar med HVL og VID om praksisstudier.
- Samarbeidsavtale med Knarvik vgs knytt til praksis.
- Samarbeidsavtale med Helse Bergen om lærlingar og praksis i spesialisthelsetenesta.
- Rutinar knytt til dei ulike rollene i oppfølging av lærlingar.
- Rutinar knytt til rapportering av ressurskrevjande tenester og tal personar med psykisk utviklingshemming i kommunen.
- Retningslinje og rutinar knytt til legemiddelhandsaming for utøving og kontroll.
- Rutinar for handsaming av førespurnad om forskings- og innovasjonsprosjekt.
- Rutine for melding av behov for prosedyre/rutine.
- Rutinar for kontroll av autorisasjon, logging og sjølvautorisering til fagsystemet Profil.
- Sjekkliste for tilsette – skjema for dagleg informasjonstryggleik → korleis opptre når du arbeider med pasientjournal.
- Utarbeida felles rutinar for arkivering i Visma Flyt Sampro.
- Dokumentsenter- sikker handtering av post og skanning til journal.
- Handbok for nyttilsette i heimetenesta.

Sektor oppvekst

Følgjande internkontrollområder er styrka gjennom året:

- Arbeidd vidare med overordna ROS tenesteområda
- Førebudd leveranse til nytt kvalitetssystem Alver – utarbeiding av rutineskildringar
- Sikker handsaming av personopplysningar Oppvekst– Gjennomført overordna DPIA, ROS og inngått Databehandlaravtalar med leverandørar
- Tatt i bruk Visma barnevern
- Førebudd bruk av nytt saksprogram (Familia) i barnevernet
- Etablert system for kvalitetsoppfølging barnehage og skule

- Etablert system for trygt og godt barnehagemiljø
- Gjennomført eigenvurdering elevane sitt skulemiljø på skule- og skuleeigarnivå
- Tatt i bruk felles mal for månadssamtalar med leiarar og rådgjevarar
- Tatt i bruk Framsikt for budsjettering og økonomirapportering

Samarbeid med andre:

- Helsehuset – Samarbeid tenesteutvikling
- Inkluderande barnehage og skulemiljø – Nasjonal satsing (Udir: IBS)
- Digitalisering – Deltaking i DigiVestland og prosjekt digitalisering grunnskulane i Alver (Udir: Programmering og algoritmisk tenking)

Politiske saker:

- Forskrift om opptaksområde for grunnskulane i Alver kommune
- Prosedyre for opptak på annan skule enn nærskulen i Alver kommune
- Prosedyre for tildeling av skuleplass i Alver kommune
- Særleg farleg skuleveg Alver kommune
- Tilstandsrapport skulane i Alver kommune 2019-20
- Plansak: Kommunedelplan for oppvekst

Sektor teknisk forvaltning og drift

Internkontrollarbeidet i 2020 har omhandla følgjande tema:

- Alle leigeavtalar er lagt inn i eit felles avtale-system, House of Control. Oppdaterte oversikter over forsikringar og ulike abonnement (t.d. straum, telefoni, kommunale avgifter, serviceavtalar, alarmer) har hatt særleg stor merksemd pga verknadene for detaljbudsjettet.
- Sektoren har jobba systematisk med økonomistyring, i samarbeid mellom sektorleiing og avdelingsleiarane; både m.o.t. oppfølging av årsbudsjett og i arbeidet med detaljbudsjetteringa. Sektoren var prega av ein struktur i detaljbudsjettet som bygde på dei tre gamle kommunane. Ved samanslåinga var det ikkje

høve til meir detaljert gjennomgang og sortering, men i 2020 er det brukt større ressursar på nøyte gjennomgang av denne strukturen. Budsjettet er rydda og sortert på riktige ansvar og tenester, attestasjons- og tilvisingsstrukturen er tydeleggjort, og det er laga meir strømlinjeforma linjer for fakturabehandling – særleg der fakturaene er gjentakande gjennom året.

- Arbeid med temaplanar. Ved tenesteområdet eigedomsforvaltning har kartlegging av tilstand på kommunale bygg, eigedomar og anlegg vore eit fokusområde i 2020. Arbeidet har danna grunnlag for temaplanar innan vatn, avløp, veg, trafikksikring og bygg og eigedom. Det er utarbeida vedlikehaldsplan for bygg og eigedom, der det er gitt ein fast syklus for tiltak som blir prioritert innafor vedteken økonomisk ramme. Arbeidet er gjort i tett samarbeid med drift og vedlikehald.
- Styringssystem. Ved tenesteområdet drift og vedlikehald er det jobba med styringssystem og energiovervaking for alle bygg, SD-system, med sikte på energieffektivisering. Arbeidet vil halde fram i 2021. Utviklinga i straumpriisen mot slutten av året har redusert gevinsten ein del, men utan etablering av styringssystemet ville dette ført til eit større avvik i budsjettet.
- Styringssystem vatn og avløp. Drift og vedlikehald jobba med utvikling av styringssystem for vatn- og avløpsområdet. Citect-systemet er etablert på store deler av anlegga, noko som har ført til mykje betre overvaking og vesentleg auka tryggleik.
- Innovativ datafangst og analyse (IDA) – droneprosjektet. Tenesteområdet drift og vedlikehald har vore initiativtakar, pådrivar og styringseining for droneprosjektet. Dette skjer i samarbeid med ekstern leverandør og Innovasjon Norge. Prosjektet held fram i 2021. Bruk av teknologien sparer tid og kostnader, og auker kvaliteten på data – m.a. ved at feil og manglar blir raskt oppdaga. Prosjektet har avdekket ei heil rekkje andre tenesteområde og sektorar som vil kunne dra nytte av teknologien, desse er trekt inn i det vidare utviklingsarbeidet – t.d. ved kartlegging, planarbeid og beredskap. Det siste tilskotet er

undervassdrone, som er eit særst godt alternativ til å hyre inn dykkarfirma.

- Plansak, byggesak, kart, oppmåling, landbruk, miljø og tilsyn. Ved tenestområdet arealforvaltning har det vore jobba med å sy saman saksporteføljen frå dei tre gamle kommunane, ta tak i gamle restanselister og oppdatere / oppgradere koblinga mellom saker, kartsystem, planregister, matrikkel og eksterne registre. Det er lagt ned eit stort arbeid i prosedyrar og rutinar for samarbeid og samordning av saker mellom ulike fagområde. Viltforvaltninga er samla under ny paragraf, det same er landbruksforvaltninga, med tilhøyrande oppdateringar av registre, tilstand og utfordringar.
- Kommunale avgifter. Dei tre ulike gebyrsystema frå dei gamle kommunane er sydd

saman til eit felles - og til dels nytt - system. Det har vore ein stor ryddejobb i tekniske registera, slik at desse no samsvarer med gebyrregulativ, matrikkelov og plan- og bygningslova. Det har vore mykje arbeid med søknader om endra definisjonar for å få registrene til å samsvare med regelverket, t.d. knytt til definisjonar av bueiningar og dokumentasjon i historiske arkiv. Det er laga interne rutinar for informasjonsflyt mellom avdelingane for å sikre at ulike registre blir oppdatert.

- NGIR tok over ansvaret for slamgebyret ved inngangen til 2020. Arbeidet med å samkjøre datasystema er snart på plass, noko som er til stor hjelp i saksbehandlinga og for å yte god kundeservice. Det same gjeld systema som feiarane ved sektor samfunnsutvikling nyttar.